

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2026-03-26

Ärendenummer
NV-26-004534

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Naturvårdsverkets yttrande över Statens energimyndighets hemställan angående förordning om statligt stöd för en mer effektiv energianvändning i företag (KN2025/02420)

Sammanfattning

Naturvårdsverket ställer sig bakom Energimyndighetens hemställan om förordningen för statligt stöd till en mer effektiv energianvändning i företag. Vi bedömer att förslaget kan bidra till elektrifieringen av samhället och därigenom även indirekt minska utsläppen av växthusgaser.

Det är positivt att Kraftlyftet i flera delar kompletterar Klimatklivet, som inte alltid kan ge stöd till effektiv elanvändning. Förslaget saknar dock en tydlig beskrivning av hur det nya stödet ska avgränsas gentemot Klimatklivet och hur gränssnittet mellan stöden ska hanteras. Detta riskerar att skapa svårhanterliga oklarheter för både sökande och för handläggande myndigheter.

Vi saknar också tydliga och transparenta urvalskriterier för hur ansökningar ska bedömas. Sådana kriterier är nödvändiga för att stödet ska vara rättssäkert, förutsebart och effektivt för både sökande företag och beslutsfattare. Därutöver efterfrågar vi att de energislag som omfattas anges i förordningen istället för det bredare begreppet *energianvändning*.

Gällande de föreslagna författningsändringarna lämnar Naturvårdsverket flera förslag som syftar till att göra regelverket mer överskådligt och lättare att tillämpa för både företag och Energimyndighetens handläggare.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket ställer sig bakom Energimyndighetens hemställan angående förordning om statligt stöd för en mer effektiv energianvändning i företag. Vi är positiva till en stärkt förmåga och minskad sårbarhet i energisystemen samt ett effektivt nyttjande av energiresurser.

Vi lämnar synpunkter utifrån våra erfarenheter från Klimatklivet på bland annat utformning av kriterier för urval, avgränsningar utifrån regionala behov samt kommentarer på utformning av författningsförslagen. Enligt hemställan ska utformning och tillämpning av den nya stödförordningen komplettera men inte överlappa Klimatklivet som Naturvårdsverket ansvarar för. Naturvårdsverket ser betydande brister i förordningsförslaget. Framför allt saknas en tydlig beskrivning av hur det nya stödet avgränsas gentemot Klimatklivet och hur gränssnittet mellan stöden ska hanteras.

Bakgrund

Naturvårdsverket noterar att det regionala behovskriteriet inte framkommer i författningsförslaget. Det anges att ekonomiskt stöd ska ges till investeringar som syftar till att stärka elsystemets förmågor och minska sårbarheten i energiförsörjningen regionalt där behoven är som störst. Tydliga kriterier för hur urval till stöd ska göras underlättar både för de som ska söka stöd och de som ska fatta beslut. Se exempelvis 4 § i Förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar.

Energimyndighetens förslag

Naturvårdsverket uppfattar att stödet ska ges till projekt som, direkt eller indirekt, kan bidra till en stärkt anslutningskapacitet eller minskad sårbarhet i energisystemet. Naturvårdsverket noterar samtidigt att fokus i bakgrundsbeskrivningen ligger på åtgärder och studier som bidrar till en effektiv elenergianvändning. Författningsförslaget anger det bredare begreppet ”energianvändning”. Det kan för den sökande bli otydligt om även åtgärder som innebär minskad användning av andra energislag än el kan sökas bidrag för. Aktuella energislag och energibärare skulle kunna räknas upp under 3 § i föreslagen författning.

Naturvårdsverket instämmer i att stödet bör riktas till målgrupper och åtgärder där potentialen för att bidra till en effektiv användning bedöms vara stor. Vi är positiva till att stödet föreslås baseras på energianvändning och inte på bolagets storlek. Naturvårdsverket vill poängtera att det finns en potential för effektiv energianvändning även i företag med lägre total energianvändning. Vi instämmer dock i att det är en bra början att inrikta sig på företag med hög användning eftersom de administrativa kostnaderna för stödet kan väntas bli lägre per energienhet med den föreslagna utformningen.

Naturvårdsverket bedömer att det kan finnas en fördel att göra mer platsspecifika avgränsningar, exempelvis produktionsenheter, än ett organisationsnummer (”företag”) som kan vara utspritt på många platser. Detta utifrån att syftet med förordningen anges vara att stärka elsystemets förmågor och minska sårbarheten i energiförsörjningen *regionalt* där behoven är som störst.

Naturvårdsverket instämmer i inriktningen att stöd ges till både projektering och investering, eftersom det särskilt väl kompletterar andra styrmedel såsom lagen om energikartläggning i stora företag. Inriktningen kompletterar till stora delar också Klimatklivet som inte kan ge stöd till effektiv elanvändning.

Artikel 38 i allmänna gruppundantagsförordningen som hänvisas till för stöd omfattas redan av Klimatklivet i enlighet med 8 § i Förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar. Ansökningar om energieffektivisering får ofta avslag då klimatnyttan per investeringskrona inte är tillräckligt hög i förhållande till andra åtgärder. Naturvårdsverket förslår därför att

Energimyndigheten, förslagsvis i samarbete med Naturvårdsverket, gör en tydligare gränsdragning mellan Klimatklivet och Kraftklivet för artikel 38 om avsikten är att inte bevilja dubbla stöd.

Miljömässiga konsekvenser

Naturvårdsverket instämmer i att förslaget kommer att underlätta samhällets elektrifiering och också indirekt kan bidra till minskade utsläpp av växthusgaser.

Författningsförslag

Ansökan om stöd (13-14 §§)

Naturvårdsverket noterar att stödet ska kunna ges till både projektering samt konkreta investeringsåtgärder. Det kan därför vara skäligt att särskilja punkt 5 och förtydliga att vid ansökan om stöd för projektering ska sökande ange en *preliminär uppskattning* av ”hur och i vilken omfattning åtgärden, *för vilken projektering ska ske*, förväntas bidra till en mer effektiv energianvändning, stärkt anslutningskapacitet eller minskad sårbarhet i energisystemet”. Under 14§ punkt 5 efterfrågas i ansökan om stöd en beskrivning av ”hur och i vilken omfattning åtgärden förväntas bidra till en mer effektiv energianvändning, stärkt anslutningskapacitet eller minskad sårbarhet i energisystemet”. Syftet är att Energimyndigheten ska kunna besluta om stöd baserat på omfattningen av bidraget till effektiv energianvändning.

14 § punkt 7 anger att sökanden ska uppge om de sökt eller beviljats annat offentligt stöd. Om syftet är att undvika dubbelfinansiering så saknar Naturvårdsverket regler i författningsförslaget som anger att stöd inte får ges till åtgärder som redan fått stöd från andra stödsystem.

Prövning och beslut om stöd (15 §)

Naturvårdsverket bedömer att det inte fullt framgår på vilken grund stöd ska beviljas. Under avsnitt *Energimyndighetens förslag* framgår att ”Stödet bör riktas till målgrupper och åtgärder där potentialen för att bidra till en effektiv användning bedöms vara stor”. I 14 § punkt 5 förtydligas sedan att ansökan ska ange ”hur och i vilken omfattning åtgärden förväntas bidra till en mer effektiv energianvändning, stärkt anslutningskapacitet eller minskad sårbarhet i energisystemet”.

Naturvårdsverket föreslår därför att det under avsnitt *Prövning och beslut om stöd* i författningsförslaget bör specificeras att Energimyndigheten har rätt att besluta om stöd baserat på angiven omfattning. Vi föreslår att det även kan övervägas att förtydliga vilka projekt som ges företräde. Det kan exempelvis vara åtgärder som ger mest energibesparing per ”bidragskrona” eller i områden där nätutvecklingsplaner visar på stort prognosticerat kapacitetsbehov.

Naturvårdsverket bedömer att det inte framgår om det finns finansiella grunder på vilka beslut om stöd kan fattas förutom de som framgår i 9 § och 17 §. Under avsnitt *Stödet ska minska aktörernas risk vid projektering och investering* framgår det att ”begränsningar i budget” eller ”hög risk” ska överbryggas med hjälp av stödet. Naturvårdsverket saknar dock text i författningsförslaget som förtydligar att Energimyndigheten har rätt att besluta om stöd baserat på underlag om åtgärdens finansiering angiven i ansökan under 14 § punkt 4. Vi föreslår därför att det under *Prövning och beslut om stöd* i författningsförslaget kan övervägas att förtydliga vilka åtgärder som ges företräde. Det kan

exempelvis vara åtgärder som har särskilt hög återbetalningstid eller där andra finansiella risker och barriärer berättigar stöd för att minska risken.

Utbetalning av stöd (16-17 §§ och 20 §)

Naturvårdsverket konstaterar att rubriken ”utbetalning av stöd” förekommer två gånger, dels innan 16 §, dels innan 20 §. Ingen av nämnda paragrafer anger dock när stödet ska betalas ut; om det är innan miljöstudien eller projektet genomförs eller efter genomförande. Det vore önskvärt att förtydliga detta.

Naturvårdsverket noterar att det inte anges hur stödet ska betalas ut, direkt eller i omgångar. Vi rekommenderar att en del av stödet bör inestå till dess att slutredovisningen godkänns av Energimyndigheten, i likhet med Klimatklivet enligt 19§ i förordning (2015:517).

Återbetalning och krav (21-24 §§)

Gällande återbetalning och krav i förordningen så hänvisar 22 § i förordningen till 24 §. Om Naturvårdsverket tolkar texten rätt är det 21 § som ska hänvisas till.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Maria Ohlman efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand och handläggarna Karin Bäckström Jensen, Claes Englund, Arvid Rönnberg, Tea Alopaeus och Anna Telestam Forsmark.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Maria Ohlman

Marie Uhrwing

Kopia till:

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

sandra.lennander@regeringskansliet.se